

LBRIS

We know
books

C o l e c ț i a

Memoriile
BASARABIEI

Gheorghe G. Bezviconi

Boierimea Moldovei
dintre
Prut și Nistru

Actele Comisiei
pentru cercetarea documentelor
nobilimii
din Basarabia, la 1821

Ediție în două volume

Volu m u l 1

Text îngrijit, studiu introductiv
de Sergiu BACALOV

Știința

VI. La noblesse hereditaire avec une anciennete ininterrompue, dans la familie, de cent ans, en 1812. (En Russie, de cent ans, en 1785.)

Les travaux de la Commission de 1821 n'ont ete confirmes par le Senat qu'en 1845 et plus tard, puisqu'on avait prouve certains faux concernant les documents. La correspondance afferente et tres significative a ce sujet. Cela a retarde la confirmation des droits de certaines familles importantes comme les princes Cantacuzene et Moruzi, les Sturdza, les Kazimir et d'autres, ce que le marechal provincial de la noblesse Jean Catargi avait signale dans son Memoire de 1892.

CUPRINS

<i>Studiu introductiv</i> (Sergiu Bacalov)	5
Boierimea Moldovei dintre Prut și Nistru	31
<i>Contribuții la istoria boierimii Moldovei dintre Prut și Nistru</i> (Gheorghe G. Bezviconi)	32
Anexe la actele Comisiei din 1821	37

PARTEA I

Alecsandri	59
Anastasiu (ev)	61
Andriaș (Șeptelici)	61
Bădărău (Bodariov)	62
Balasache (Muselim)	66
Bantâș	67
Biberi	68
Botezatu	74
Buhuș (Boguș)	77
Burdă	78
Caplescu	80
Gafencu (o)	81
Ghica	83
Glavce	84
Grigoriu (Bujoran)	85
Haitul	89
Hermeziu	94
Iordache	97
Izmană	98
Kalmuțki (Kalmucki)	100

Kațiki (che)	102
Kazimir (Kazimirski)	104
Keșco (u)	106
Kiruș	107
Kogălniceanu	111
Lazo (u)	111
Leca	112
Leon	113
Leonard	114
Leondari (Gheorghiu)	117
Leu	120
Lisovski	120
Măcărescu	121
Manole	124
Murguleț	124
Nicolau	125
Panaioti	126
Patinioti	127
Păun	128
Peresteri	128
Potlog	129
Râșcanu	130
Roman	138
Rossăt (Rosetti)	139
Sallos	145
Scorțescu	146
Stamati	146
Sturdza	148
Șuhanov	150
Suruceanu	152
Tănase	153
Teodor (Feodor)	155
Teodosiu (Feodosiev)	156
Teodosiu (Feodosiu)	157
Trohin	160
Ursul (Agapie)	161
Varfolomeu	167
Vârnav (Perju)	168
Vartic	171
Vuluță	171
Ziloti	172

PARTEA A II-A	
Achină (Opincă)	174
Ciolac	175
Dorobeț	177
Ermolinski	177
Ghica	179
Gomonov	182
Iani	183
Ianov	183
Linevici	185
Pașenco	186
Pateraki	186
Stepanov	188

PARTEA A III-A	
Buziki	189
Canano (ău)	190
Gaios	193
Leondari	194
Ralli	194
Râșliacov	196
Stamo	198

PARTEA A V-A	
Prinț Cantacuzino	200

PARTEA A VI-A	
Bașotă	202
Buzne (i)	204
Catargi	208
Cerkez	211
Coroi	223
Criste (i)	224
Donici	231
Hăjdeu	261
Hâncul	263
Iamandi	269
Krupenski	271

Mavrodin	279
Millo	282
Palladi	288
Pruncul	289
Russo (Rusu)	291
Stroici	300
Talpă	301
Tufescu	313

<i>Contributions a l'histoire de la noblesse de la province moldave entre le Prut et le Nistru</i>	315
--	-----

**ÎN COLECȚIA
PAGINI DESPRE BASARABIA
AU APĂRUT:**

- Petre Cazacu. Moldova dintre Prut și Nistru. 1912–1918 (1992)
 Ștefan Ciobanu. Basarabia: Populația. Istoria. Cultura (1992, 2018)
 Gala Galaction. Zile basarabene (1993)
 Paul Vatamanu. Figuri sorocene (1993)
 Paul Mihail. Mărturii de spiritualitate românească
 din Basarabia (1993)
 Aurel Karețki, Adrian Pricop. Lacrima Basarabiei (1993)
 Basarab. Scrisori din Basarabia. Ediție în 2 volume (1996, 2001)
 Elena Postică. Rezistența antisovietică în Basarabia. 1944–1950 (1997)
 Dumitru Crihan. Invitație în iad (1998)
 Dimitrie Bogos. La răspântie. Moldova de la Nistru. 1917–1918 (1998)
 Nicolae Iorga. Neamul românesc în Basarabia (2015, 2021)
 Gheorghe Bezviconi. Profiluri basarabene. Ediție în 2 volume (2017, 2021)
 Basarabia în presa anului 1918: Interviuri și anchete (2018)
 Paul Mihail. Reconstituiri. Jurnal. Corespondență (2018)
 Basarabia în Parlamentul Marghiloman (2018, 2021)
 Ioan Pelivan. Corespondență. Memorii (2019)
 Mihai Eminescu. Mărgăritarul prețios al țării, Basarabia (2019)
 Romulus Cioflec. Pe urmele Basarabiei (2019, 2021)
 Petre V. Cazacu. Moldova dintre Prut și Nistru. 1918–1928.
 Zece ani de la Unire (2019)
 Ștefan Ciobanu. Cultura românească în Basarabia sub
 stăpânirea rusă (2020)
 Paul Gore. „Plebiscitul în Basarabia” și alte scrieri (2020)

PARTEA a VI-a

82. Bașotă	89. Hâjdeu	96. Pruncul
83. Buzne (i)	90. Hâncul	97. Russo (Rusu)
84. Catargi	91. Iamandi	98. Stroici
85. Cerkez	92. Krupenski	99. Talpă
86. Coroi	93. Mavrodin	100. Tufescu
87. Criste (i)	94. Millo	
88. Donici	95. Palladi	

PARTEA I

I. Alecsandri

Consilierul titular Iordache Alexandru, fiul lui Alecsandri, de 45 ani, în retragere, locuiește în orașul Chișinău. Căsătorit cu fata sulgerului Iordache Teodor, Elena, are o fată, Caterina¹, de 7 ani. Stăpânește 300 fălci de pământ arabil luat zestre în ținutul Orhei, satul Drăsliveni, pe care sunt 15 curți de săteni și 16 suflete de țigani șerbi, bărbați și femei. Spița neamului: Alexandru Alecsandri, căpitan de darabani. Fiul său, doveditorul de acum al nobleței, consilierul titular Iordache Alecsandri. În ce privește noblețea, Comisunea s-a încredințat: 1. că tatăl său Alexandru Alecsandri, precum se arată în lista Domnitorului Alexandru Moruzi Voievod din 1806, prin care au fost numiți scutelnici pentru mama doveditorului potrivit rangului soțului ei, a fost căpitan de darabani; 2. în aceeași listă se arată că și doveditorul Iordache a avut gradul de vel-șătrar, iar afară de aceasta doveditorul a prezentat un certificat, care i-a fost eliberat de Mitropolitul Moldovei și boierii aceluia Principat, la 15 martie 1814, înfățișat la Consulatul General Rosienesc, că Iordache Alecsandri a avut rangul de vel-șătrar și pentru meritele sale a fost răsplătit cu 20 scutelnici (adică plugari care erau obligați să muncească numai pentru el și care erau scutiți de îndatoririle obștești), peste numărul care i se cuvenea potrivit gradului; 3. formularul de serviciu al doveditorului, care i-a fost eliberat de

¹ Măritată cu A. Botezatu.

dl guvernator civil al Basarabiei, în 1821, și care arată că Alecsandri a îndeplinit adeseori diferite însărcinări și funcțiuni, atât sub Guvernul Moldovenesc, cât și sub actualul Guvern Rosienesc; și 4. chitanța de la Guvernul Regional, de la 11 septembrie 1818, pentru încasarea banilor pentru gradul de consilier titular. După examinarea dovezilor arătate, Comisiunea, care a funcționat pentru cercetarea documentelor privitoare la noblețe, găsiindu-le suficiente, prin încheierea dată la 16 martie 1821, a hotărât ca consilierul titular Iordache Alecsandri, cu rangul de vel-șătrar, să fie trecut în partea I-a a cărții genealogice a nobililor, pentru ținutul Orhei.

Lipsește de la dosar formularul de serviciu și chitanța de la 11 septembrie 1818.

Însemnări

Români din Moldova¹. Alexandru, baș-ceauș în 1780, căpitan de darabani², a avut două fiice: Maria, măritată cu Const. Cuza din Șofrânești-Vaslui, și alta măritată cu stolnicul Mihail Botezatu, tatăl vornicului Vas. Botezatu, zis după mamă³ Alecsandri; fiul acestuia din urmă a fost ilustrul poet Vas. Alecsandri.

Fiul lui Alexandru, Iordache, petiționarul de mai sus și ascendentul adevăratei⁴ familii Alecsandri, a fost șătrar și ispravnic la Ismail și Tomarova (Reni) în 1808, la Greceni în 1809, consilier titular în 1817⁵, deputat al nobilimii și sfetnic al guvernului regional între anii 1828–1831⁶.

Nepotul său de fiu, Nicolae N. Alecsandri (1859–1931)⁷, adept al filosofiei lui Tolstoi și poporanist, a editat gazeta *Cuvânt Moldovenesc* (1913), a fost președinte de vârstă al *Sfatului Țării* (1917), vicepreședinte al Senatului (1921)⁸.

¹ Dosarul nr. 9, 1838, 140 file. Arhivele Statului din Chișinău.

² S. Zotta. *La centenarul lui V. Alecsandri*. Iași, 1921.

³ C. Sion. *Arbndologia Moldovei*. Iași, 1892, p. 7.

⁴ C. Sion numește greșit pe Iordache „grec moldovenit”.

⁵ P. Gore. *Notițe genealogice*.

⁶ A. Krupenski. *Schița despre nobilimea din Basarabia*. Petersburg, 1912, anexe, p. 5 și 28.

⁷ Arhiva lui N.N. Alecsandri la dna N. Terlețki (Chișinău).

⁸ *Din trecutul nostru*, nr. 40–45, 1937, p. 60–61.

2. Anastasiu (ev)

Sulgerul Vasile Anastasiu, de 61 ani, nu ocupă slujbă, locuiește în ținutul Iași, satul Coșernița. Căsătorit cu Zoița, fata clucerului Drăghici; are o fată măritată cu nobilul Matei Ziloti; n-are avere imobilă. Spița neamului: Grecul Anastasie din Albania. Fiul său Vasile sulgerul, actualul doveditor al nobleței sale. În petiția înaintată Comisiunii, Vasile Anastasiu a scris că n-are niciun document care să dovedească originea sa și n-are niciun grad, totuși se găsește înscris în cartea Domnitorului Moruzi din 1806, se numește sulgerul Vasile Anastasiu, fiul răposatului Anastasie Grecu din Albania, pe temeiul cărora Comisiunea, care a funcționat pentru cercetarea dovezilor nobililor, încredințându-se din cartea Domnitorului Moruzi pomenită mai sus, pe care o are în copie, despre lămurirea dreaptă a doveditorului, că el, Vasile Anastasiu, a avut, în adevăr, sub Guvernul Moldovei rangul de sulger, prin încheierea sa dată la 5 mai 1821, l-a recunoscut drept nobil și a hotărât să fie trecut în partea I-a a Cărții Genealogice a nobililor, pentru ținutul Iași.

Însemnări

Greci din Albania, româniizați. Sulgerul și soția sa sunt înmormântați lângă biserica din Coșernița, zidită de ei (1812). N-au urmași¹.

3. Andriaș (Șeptelici)

Medelnicerul Manolache Andriaș, de 54 ani, nu ocupă slujbă, locuiește în ținutul Iași. Căsătorit cu fata sulgerului Alexandru Fote², Maria, are fii: pe Alexandru, de 19 ani, în serviciul Regimentului 33 Vânători, și pe Iancu, de 11 ani; stăpânește în ținutul Iași moșiile Glodeni și Grăseni și a patra parte din Budești, osebit 12 suflete de țigani șerbi. Spița neamului: Ioniță Andriaș jîtnicer. Fiul său medelnicerul Manolache, doveditorul de azi al nobleței. Că tatăl doveditorului, Ioniță Andriaș, a avut rangul de jîtnicer, a prezentat hrisoavele care i-au fost date de Divanul Moldovei în

¹ Vorbind de urmași, ne referim la timpul prezent și numai la descendența în linie bărbătească.

² *Din trecutul nostru*, nr. 17–20, 1935, p. 13.

1772 și de domnitorii: Constantin Dimitrie Moruzi în 1780 și Grigore Ghica în 1776; iar că doveditorul are rangul de medelnicer, Comisiunea s-a încredințat din hrisovul Domnitorului Alexandru Moruzi, de la 2 iulie 1804, și din actul Divanului din 1810 și pe lângă aceasta, din listele întocmite sub Domnitorul Moruzi în 1806, pe care le-a avut Comisiunea; pe acest temei, acea Comisiune înființată pentru cercetarea documentelor, recunoscând pe medelnicerul Andriaș drept nobil, prin încheierea dată la 24 iulie 1821, a hotărât să fie trecut în partea I-a a Cărții Genealogice, pentru ținutul Iași.

Dosarul lipsește.

Însemnări

Români din Moldova¹. Tatal lui Manolache, Ioniță, și-a zis Andriaș, după prenumele tatălui său, Andriaș Șeptelici, vel-căpitan, nepotul vornicului Șeptelici². Din fratele mai mare al lui Manolache, Constantin, se coboară nobilii basarabeni (1853) Andriaș-Șeptelici³.

4. Bădărău (Bodariov)

Registratorul colegial Mihail Bădărău, de 29 ani, nu ocupă slujbă, locuiește în ținutul Iași. Necăsătorit. Stăpânește părți din moșiile Bolotina⁴ și Zadureni, în ținutul Iași. Spița neamului: vel-șătrarul Ioniță Bădărău, fiul său Mihail, doveditorul de acum al nobleței. Pentru dovedirea nobleței sale, petiționarul a prezentat: 1. un act de la Domnitorul Constantin Ipsilanti Voievod, de la 25 martie 1800, în care se arată că tatăl său, Ioniță Bădărău, a avut rangul de vel-șătrar; 2. două documente care i-au fost eliberate de Divanul Principatului Moldovei, la 24 septembrie 1812 și 1 septembrie 1813, din care reiese că e, în adevăr, fiul numitului șătrar Bădărău; 3. diploma de la 21 decembrie 1820, cu nr. 3 029, pentru înaintarea doveditorului de noblețe – pentru serviciu – la gradul

de registrator colegial, și, în sfârșit, 4. atestatul eliberat de locotenent-generalul Bahmetev, care a cărmuit Regiunea, din iulie 1820, cu nr. 3 603, din care se vede că s-a învrednicit să fie propus la înaintare la gradul de sutaș pentru serviciul său în oștirea pământeană. Comisiunea, care a funcționat pentru cercetarea dreptului la noblețe, găsind aceste dovezi suficiente, cu încheierea sa dată la 4 august 1821, a recunoscut pe registratorul colegial Bădărău drept nobil și a hotărât să fie trecut în partea I-a a Cărții Genealogice, pentru ținutul Iași.

Lipsește de la dosar diploma pentru gradul de registrator colegial și atestatul generalului Bahmetev.

Însemnări

Români din Moldova. Se trag din vechiul neam Dabija¹. Familia Bădărău nu mai există în Basarabia.

Documente

I. Noi, Constantin Alexandru Ipsilanti Voievod, cu mila lui Dumnezeu Domn al Țării Moldovei, urând sănătate cinștiilor și credincioșilor boieri ai Domniei noastre, ispravnici ai ținutului Iașilor. Șătrarul Ioniță Bădărău, printr-o petiție făcută Domniei noastre, a cerut a se dispune cui trebuie a despărți și a hotărnicii deosebit părțile pe care le stăpânește în moșiile Iugani și Bolotina din ținutul Iașilor, dobândite prin moștenire și cumpărare; pentru aceasta vă poruncim ca, în prealabil adunând pe toți răzeșii moșiilor pomenite mai sus, să cercetați amănunțit potrivit tuturor documentelor amânduror părților, iar dacă după aceea se va stabili că petiționarul are, în adevăr, după cum scrie, parte de pământ și va arăta nevoia să-l hotărniciască, în cazul acesta dacă unul din d-voastră din cauză că va avea treabă în ținut, va fi în neputință să se ducă la fața locului, atunci să delege mazili capabili și pricepuți în afaceri, în subordine, să se ducă la locul unde e așezată moșia și acolo, adunând pe toți răzeșii megieși, de față fiind petiționarul, să cerceteze amănunțit potrivit tuturor documentelor celor două părți; și dacă vor descoperi părți aparținând petiționarului, să le despărță și hotărniciască deose-

¹ Dosarul nr. 26-a, 1842, 80 file. Arhivele Statului din Chișinău. G. Ghibănescu. *Ispisoace și Zapise*. Iași, 1931, p. 50 și urm.

² *Din trecutul nostru*, nr. 17–20, p. 20, comp. C. Tufescu.

³ S. Zotta. *Despre Nobilimea Basarabiei. Arhiva Genealogică*. Iași, nr. 4–6, 1912, p. 69–71.

⁴ Biserica din Bolotina e zidită în 1849 de M. Bădărău, înmormântat acolo.

¹ Comp. actele alăturate și dosarul nr. 59, 1839, 19 file, Arhivele Statului din Chișinău.

bit de-ale răzeșești, însemnând unde va fi nevoie prin stâlपुरi de piatră, apoi să-l înzestreze cu un certificat de hotar despre semne și numărul stânjienilor, cu iscălitura la rând a tuturor răzeșilor megieși, precum și cu certificarea; dacă însă se va isca o pricină pentru locul acela, nu-l însemnați cu pietre, dar făcând certificate cu descrierea amănunțită a pricinei și planul potrivit așezării, să-l prezentați Divanului. 25 martie 1800. A iscălit: vel-logofătul. A înscris: M. Candino.

II. De la Divanul Principatului Moldovei. Dl Mihalache Bădărău, fiul sătrarului Ioniță Bădărău, aflându-se pe lângă Divan în slujbă de ispravnic de aprozi, în tot timpul serviciului și-a îndeplinit atribuțiile cu toată râvna și grija, precum și acelea care i-au fost încredințate osebit de către Divan în tot timpul cărmuirii rosienesti a acestei țări le-a îndeplinit cu o activitate deosebită, pentru a cărui certificare a serviciului sârguincios și zelos al lui Bădărău i-a fost dat acest atestat de la Divanul Principatului Moldovei. 24 septembrie 1812. Au iscălit: vel-logofății: Iordache Canta, Constantin Balș, Dimitrache Sturdza, vel-visternicul Grigoraș Sturdza, hatmanul Răducanu Rossăt, vel-aga Iordache Balș și vel-vornicii: Constantin Balș, Manolache Dimaki, Vasile Rale și Alexandru Balș.

III. Divanul Principatului Moldovei. Mihail, fiul sătrarului Ioniță Bădărău, în tot timpul serviciului său la Divan și Vistierie și-a îndeplinit serviciul cu toată râvna, grija și fără viciu, încât drept mărturie a serviciului său sârguincios și zelos, i-a fost dat lui Bădărău acest atestat. 1 septembrie 1813. Au iscălit: logofătul Constantin Balș, visternicul Iordache Rossăt.

IV. Noi, Scarlat Alexandru Kallimah Voievod, cu mila lui Dumnezeu Domn al Țării Moldovei. Acest certificat de la Divanul Obștesc, cu iscălitura proprie a Preasfințitului Mitropolit și a domnilor boieri, eliberat registratorului colegial Mihalache Bădărău, fiind cercetat și de către Domnia noastră și care s-a convins că se trage din familia jos arătată, precum și de serviciul pe care l-a continuat, confirmăm acest privilegiu veșnic prin iscălitura noastră domnească și pecete. 25 februarie 1817. Pe original scrie așa: Noi, Scarlat Kallimah Voievod.

V. Divanul Principatului Moldovei. Registratorul colegial Mihalache Bădărău, fiul decedatului sătrar Ioniță Bădărău, care a locuit înainte pe acest mal drept al râului Prut, unde are și rude pe

dnii boieri, care fac serviciul la Divan și la Vistieria Țării, precum se afla și el în timpul cât a stat în această țară, iar în protezemia scursă a trecut pe partea stângă a acestuia, în Regiunea Basarabiei pentru domiciliu; acum a cerut Divanului un certificat că neamul lui Mihalache Bădărău se trage din neamul vechi Dabija, de la care stăpânește moșile de peste Prut; i-am și dat acest certificat cu iscăliturile noastre și pecetea Divanului, ca în temeiul lui să fie recunoscut și de guvernul Basarabiei așa cum se arată mai sus, că în timpul cât a domiciliat în această țară a continuat serviciul la Divan și Vistieria Țării, ca și rudele sale, care au avut aceeași slujbă și care s-au învrednicit să capete pentru aceasta ranguri; dacă ar fi rămas și el să locuiască în această parte, ar fi fost cinstit cu ranguri corespunzătoare familiei sale, ca nobil și moșier al țării acesteia. Au iscălit originalul: Veniamin Mitropolit al Moldovei, vel-logofătul Dimitrie Sturdza, vel-logofătul Constantin Balș, logofătul Teodor Balș, vel-vornicul Alexandru Ianculeu, vornicul Dimitrie Rossăt, vornicul Teodor Balș, vornicul Șarban Negel, vornicul Sandul Sturdza.

VI. Că acest atestat, întărit cu iscăliturile și pecetea Luminăției Sale Domnului Suveran al Moldovei, a Preasfințitului Mitropolit și ale domnilor boieri mari ai Divanului, a fost prezentat la Departamentul Afacerilor Străine, acest Departament certifică prin iscăliturile noastre și aplicarea pecetei Departamentului. Iași, 6 martie 1817. Au iscălit originalul: postelnicul Ioan Niculce, comisul Iordache Giurgea.

VII. Că prezentul atestat, certificat de Departamentul Afacerilor Străine al Moldovei, aprobat de Domnul Suveran al Moldovei Prințul Kallimah, a fost eliberat de Divanul Principatului Moldovei registratorului colegial Mihail Bădărău, cu privire la originea sa nobilă, Cancelaria Consulatului General Imperial Rosienesc din Moldova certifică prin iscălitura consulului general și aplicarea pecetei oficiale. București, 15 iunie 1817. A iscălit: A. Pini.

VIII. La 4 august 1821 a fost dat acesta de către Comisiunea alcătuită pentru cercetarea dovezilor asupra titlului de noblețe a cinstiților domni boieri ai Regiunii Basarabiei, moșierului din ținutul Iașilor Mihail Bădărău în semn că ea, după ce a cercetat documentele asupra nobleței, prezentate de el, găsindu-le temeinice, și că îi dau dreptul la noblețea efectivă și la înscrierea lui în partea întâia a Cărții Genealogice, potrivit conținutului Gramotei Atotmilostiv conferite nobilimii, a hotărât să înscrie pe moșierul Bădărău în lista

alfabetică a nobililor ținutului Iașilor și să-l înzestreze cu prezentul certificat despre aceasta. Au iscălit: locotenent-general Inzov, mareșal regional al nobilimii consilier de curte Râșcanu, consilier de stat Ghica, consilier colegial Ioan Sturdza, consilier de curte Iordache Millo, consilier titular Teodor Krupenski, asesor colegial Dinu Russo, Matei Ziloti și consilier titular Alecsandri.

5. Balasache (Muselim)

Dimitrie Balasache, de 30 ani, fără grad, locuiește în orașul Chișinău. Văduv, n-are copii. Avere imobilă n-are. Spița neamului: Grigore Balasache, mare-logofăt, boier din Țarigrad. Fiul său Dimitrie, doveditorul de acum al nobleței; din hrisovul înaintat cu cererea de nobilul Dimitrie Balasache și care a fost dat de Divanul Principatului Moldovei la 1 noemvrie 1814 și întărit cu iscălitura și pecetea Domnitorului de acolo Scarlat Kallimah la 7 noemvrie a aceluiași an și certificat de Departamentul Afacerilor Străine al Moldovei și de consulul general rosienesc din Iași, Pini, la 18 ianuarie 1815, cu nr. 6, reiese: că Dimitrie Balasache e fiul marelui-logofăt Balasache, nobil din Țarigrad, că pe temeiul tratatelor de pace de la București s-a mutat, în timpul protezmei de optsprezece luni stabilită, cu domiciliul în Regiunea Basarabiei. Pe temeiul acesta, Comisiunea, care a funcționat pentru cercetarea dovezilor nobililor din Basarabia, prin încheierea dată la 25 octomvrie 1821, recunoscând pe Dimitrie Balasache drept nobil, a hotărât să fie trecut în partea I-a a Cărții Genealogice a nobililor, pentru ținutul Orhei.

Dosarul lipsește, petiționarul murind între timp și, astfel, nemaifăcându-se confirmarea de nobil.

Însemnări

Greci românizați. Balasi sau Balasache Muselim, paharnic în Țara Românească între anii 1664–1682, se coboară dintr-o ramură a Paleologilor. Fiul său, Șerban, armaș, a fost tatăl lui Dumitrașcu (1756), însurat cu Sultana Mano, mai pe urmă soția lui I. Mavrocordat-Vodă. Fiul lui Dumitrașcu, Grigorașcu, hatman și părcălab al Sucevei, ginerile lui Mihail Sutzo-Vodă, l-a însoțit pe socrul său în Principate; a fost tatăl petiționarului de mai sus și al

comisului Mihail (1819)¹. Dimitrie, petiționarul, apare între anii 1818–1821 ca sfetnic al Departamentului I al Guvernului Regional al Basarabiei, apoi – membru al Judecătoriei la Cetatea Albă (1822–1825)². El moare în 1826, fără să lase urmași³. Din rudele sale, originari din Sizopol din Grecia⁴, se trag nobilii basarabeni Balaș⁵.

6. Bantăș

Stolnicul Ioan Bantăș, de 47 ani, face serviciul de judecător la Judecătoria de Ținut din Tighina. Căsătorit cu fata sătrarului Toader Bașotă, are copii: pe Dimitrie, de 7 ani, și Teodor, de 3 ani, și fete: Zoia⁶, de 5 ani, și Roxandra, de 2 ani. În stăpânirea lui se găsește moșia Răsăpeni din ținutul Iași, pe care se află două sate numite Răsăpeni și Izvoarele, și afară de aceasta părți din alte moșii: Miclăușeni, Bocșa și Cucueți. Toate aceste moșii le-a dobândit prin moștenire de la mama sa, iar Chipercenii și Socii i-a luat zestre, pe toate aceste moșii are 160 curți de locuitori. Pentru originea sa, doveditorul a prezentat: 1. o carte în dialectul grecesc, numită *Eudomedia-ria*, în care tatăl său arată pe doveditorul Ioan Bantăș drept un fiu legitim al său; 2. un raport cu iscălitura Mitropolitului Moldovei și a boierilor Divanului, întărit cu pecetea Domnitorului Alexandru Moruzi, în 1805, cu privire la moșia Cucueți, în care se vorbește despre mama sa și rangul tatălui său; 3. împărțeala de la 19 mai 1813 făcută între sora răposată a doveditorului, în care sora arată pe doveditor drept un frate al ei și arată rangul părinților săi, care împărțeală a fost întărită de Mitropolitul Moldovei și de Divanul de acolo; 4. copie de pe hotărârea dlui senator Krasno-Milașevici, de la 17 mai 1811, cu nr. 2 192, cu privire la pricina care a fost între doveditor și unii proprietari vecini cu moșia sa, în care arată pe doveditorul de noblețe, stolnic și 5. copie de pe certificatul Colegiului de la Moscova, în care se arată că Domnitorul Cantemir se înrudește cu

¹ I. C. Filitti. *Arhiva Gh. Cantacuzino*, București, 1919, p. 251.

² Al. Krupenski. *Op. cit., anexe*, p. 3 și 41.

³ Notițele Comitetului Statistic al Basarabiei. Chișinău, 1868.

⁴ Dosarele nr. 31, 1826, 84 file; nr. 71, 1883, 136 file; nr. 81, 1904, 30 file. Arhivele Stat. din Chișinău.

⁵ *Din trecutul nostru*, nr. 28–30, 1930, p. 49.

⁶ Măritată cu Scarlat I. Hartingh (1813–1888).

URBIS | We know better

familia Bantăș și că Bantăș se trage dintr-o familie nobilă, precum și de când se află în Rusia. După examinarea acestor acte, Comisiunea, care a funcționat pentru cercetarea documentelor privitoare la noblețe, socotindu-le suficiente, prin încheierea sa de la 23 iulie 1821 a recunoscut că stolnicul Ioan Bantăș trebuie trecut în partea l-a a Cărții Genealogice a nobililor, pentru ținutul Iași.

Dosarul lipsește, încât Ioan Bantăș apare confirmat în drepturile lui abia la 1839, când e înscris în partea l-a a cărții nobilimii.

Însemnări

Români din Moldova¹. Familie din care se trage Ana (1677), mama Domnitorului Dimitrie Cantemir. O ramură se așează, în 1711, în Rusia², unde există și astăzi³. Petiționarul Ioan⁴ (Ieremia, 1839), însurat cu Ecaterina Bașotă⁵ (1846), a fost fiul sulgerului Dimitrie Bantăș. Moșieri mari și păstrători ai tradițiilor vechi, urmașii lui I. Bantăș s-au stins⁶.

7. Biberi

Mihail Chiriac, fiul lui Biberi, de 25 ani, fără grad, nu ocupă slujbă, locuiește la moșia sa din ținutul Orhei. Căsătorit cu fata pitarului Teodosie, Smaranda, are o fată, pe Elisabeta, de 5 ani. Stăpânește o moșie moștenită în ținutul Orhei, jumătate din satul Săseni, pe care are 20 familii de săteni, și satul Parcova din ținutul Iași luat zestre, pe care are 50 curți de locuitori și oșebit 20 suflete de țigani șerbi. Spița neamului: Chiriac Biberi pitar. Fiul său, Mihail, doveditorul de acum. Mama lui Mihail Biberi, Smaranda, a arătat printr-o petiție că soțul ei legitim Chiriac Biberi, de la care a avut pe fiul său Mihail, a avut rangul de pitar; de aceea acest fiu Mihail e nobil de origine; Comisiunea pentru cercetarea nobililor a cerut o

¹ Dosarul nr. 57, 1839, 98 file. Arhivele Stat. din Chișinău.

² *Din trecutul nostru*, nr. 31–34, 1936, p. 156.

³ Prințul A. Lobanov-Rostovski. *Cartea genealogică rusă*. Petersburg, 1895. *Cartea genealogică rusă*. Ed. „Vechimii Ruse”, Petersburg, 1875, vol. I, p. 128. Conte A. Bobrinski. *Familiiile nobile înscrise în gherbovnicul obștesc al Imperiului Rusienesc*. Petersburg, 1890, vol. II, p. 302.

⁴ N. Iorga. *Studii și documente*, XVI.

⁵ *Din trecutul nostru*, nr. 17–20, 1935, p. 19.

⁶ A. Sava. *Biserica din Brătulenii. Viața Basarabiei*, nr. 7, 1933; și *Din trecutul nostru*, nr. 40–45, 1937, p. 61.

lămurire și s-a încredințat din cartea listelor Domnitorului Moruzi din 1806 că soțul petiționarului a avut, în adevăr, rangul de pitar, care dă fiului lui, Mihail Biberi, dreptul la titlul de noblețe. De aceea, prin încheierea de la 30 noiembrie 1821, Comisiunea pentru cercetarea nobilimii a hotărât trecerea lui Mihail Biberi în partea l-a a Cărții Genealogice a nobililor, pentru ținutul Orhei.

Însemnări

Români din Moldova¹. În cadrele nobilimii basarabene mai figurează familia Biberi (1862), care se coboară din Ioan, fiul paharnicului Iordache Biberi (+1826)².

Documente

I. Printr-o jalbă adresată Divanului Principatului Moldovei, văduva Smaranda, soția răposatului pitar Chiriac Biberi, a arătat că, pentru serviciile aduse de soțul și soțul ei, sus-numitul pitar Chiriac, casei defunctului boier banul Iordache Rossăt, iar apoi moștenitorilor săi, înșiși moștenitorii au cedat soțului ei – pentru recompensarea acestor servicii – jumătate din moșia Săseni, așezată în ținutul Orheiului, și două părți din alte două moșii, Dobroslăvești și Mehadia, așezate în ținutul Vasluiului, părți pe care defunctul ei soț le-a și stăpânit, iar acum după moartea lui, aceiași moștenitori au hotărât să ia acele părți înapoi, neadmițând-o la stăpânire; de aceea a cerut judecătii satisfacție; la înfățișarea la Divan, cu unul din moștenitorii răposatului ban Iordache Rossăt, domnul Petrache Rossăt, petiționara a depus la cererea sa asupra părților numite mai sus din moșii, actul de cesiune de la 9 iulie 1804, iscălit de toți frații, dnii ban Răducanu, ban Ioan, Petrache și Dimitrie Rossăt, și certificat de mătușa lor, dna logofăteasă Elena Palladi, care act de cesiune are următorul conținut: că, pentru recompensarea serviciilor aduse părinților și copiilor lor, atât de pitarul Chiriac Biber, cât și de tatăl său Andrei Biber, cu continuarea aceluiași serviciu și până în timpul acela, toți frații în bună înțelegere au dăruit cu totul pitarului Chiriac Biber jumătatea din satul Săseni din ținutul Orheiului, așezat pe râul Cula, exact a pa-

¹ Dosarul nr. 63, 1853, 54 file. Arhivele Stat. din Chișinău.

² Dosarul nr. 66, 1862, 184 file. Arhivele Stat. din Chișinău.